

Betænkning angaaende de Statskassen tilflydende Arvefæsteafgifter m. v. og disses Afløsning.

(Afgiven af den af Finansministeriet under 1. Juni 1907 nedsatte Kommission.)

III.

Kommissionens Kritik over de omhandlede Afgifter og Byrder, ledsaget af nærmere Indstilling om visse, lempende Regler ved Afløsningen i forskellige Tilfælde samt om den fuldstændige Ophævelse i enkelte andre Tilfælde.

Indledning.

Det vil være almindeligt bekendt og yderligere fremgaa af den foranstaaende historiske Udvikling, at der til Regering og Rigsdag i den nyere Tid er indkommet et overmaade stort Antal Andragender fra Arvefæstere, særlig paa Bornholm og under Frederiksborg og Kronborg Distrikter, i hvilke Andragender Arvefæsterne paa forskellig Vis have besværet sig over de dem paahvilende, til Staten skyldige Afgifter og fremsat Ønske om disses Nedsættelse eller Afløsning. Disse Andragender have allerede flere Gange afsat deres Spor i Lovgivningen. Saaledes gav Lov Nr. 169 af 9. Decbr. 1871 nærmere Regler om Ombonitering og Nedsættelse i Afgiften af nogle bortarvefæstede Udmarksjorder paa Bornholm. Dernæst bemærkes Lov Nr. 102 af 5. Maj 1903 om Jordebogsafgiften i de tidligere slesvigske Distrikter. Og endvidere er under 29. Marts 1904 emaneret Lov Nr. 46 angaaende Jordebogsafgifterne af Bornholm m. m. Ogsaa Nedsættelsen af nærværende Kommission tør betragtes som Udslag af Ønsket om at imødekomme Arvefæsternes stadig fremsatte Besværinger, for saa vidt disse maatte befindes begrundede, og selv om Kommissoriet ikke indeholder noget direkte Paalæg i saa Henseende, har Kommissionen betragtet det som en Del af den stillede Opgave at overveje og undersøge, om de efter det foranstaaende Staten tilkommende Rettigheder og Arvefæsterne paahvilende Forpligtelser ogsaa kunne siges med Rette at være Ret og Pligt mellem Parterne. Hvis dette paa et eller flere Punkter ikke maatte være Tilfældet, kunde der rejses Spørgsmaal om at indrømme Arvefæsterne en Nedsættelse i deres Forpligtelser. — En saadan Nedsættelse vil da fra et retligt Synspunkt ikke kunne begrundes paa anden Maade end som en Erstatning. Nu er det imidlertid efter al moderne Ret en noget nær undtagelsesfri Regel, at Kravet paa Erstatning altid maa bæres af en Skyld. Erstatningspligten i gensidige Kontraktsforhold har som nødvendig Forudsætning, at den litte Skade, den stedfundne Forringelse i den ene Parts Formuesfære skyldes en *retsstridig* Handling fra Medkontrahentens Side. For det hændelige Tab gives ingen anden Oprettelse end den, der kan naas gennem Forsikring o. lign. Men ligesom man paa Forhaand maatte være overtydet om, saaledes har man ved Studiet af de historiske Aktstykker yderligere faaet bekræftet, at der ikke fra Statens eller dens Repræsentanters Side er foretaget nogen Handling af saadan Art og Karakter,